

การดูแลและการจัดทำทางในเด็กสมองพิการ

สมองพิการ (Cerebral Palsy) หรือ ซี.พี.

(C.P.) คือ สมองส่วนที่ใช้ควบคุมกล้ามเนื้อส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่องหรือสูญเสีย ทำให้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะที่ต่างกัน เช่น กล้ามเนื้ออ่อนแรง เกร็ง งุ่มง่าม เคลื่อนไหวช้า ทรงตัวได้ไม่ดี เด็กสมองพิการบางคนอาจมีความบกพร่องอื่นร่วมด้วย เช่น บกพร่องการได้ยิน การมองเห็น หรือการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละคนจะเป็นมากน้อยแตกต่างกัน

เด็กพิการแต่ละประเภทมีความต้องการในการดูแลช่วยเหลือที่ต่างกัน หากได้รับการดูแลและช่วยอย่างถูกต้องเหมาะสมจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ได้การจัดทำทางให้ส่วนต่างๆของร่างกายอยู่ในแนวที่ถูกต้องเหมาะสมจะสามารถช่วยลดความตึงตัวของกล้ามเนื้อและสามารถเสริมสร้างพัฒนาการในส่วนต่างๆได้ดีขึ้น

การจัดทำทางในอริยาบถพื้นฐานต่างๆของร่างกาย

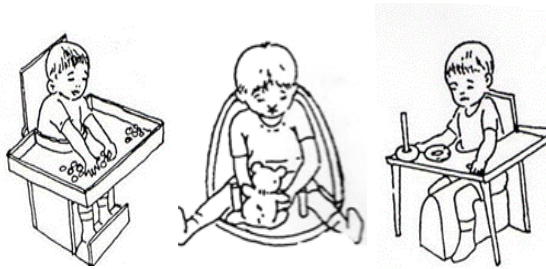
1. ท่านอนหงาย

จัดร่างกายเด็กให้ตรงศีรษะไหล่ ลำตัวส่วนบนหลังและสะโพกของเล็กน้อย วางหมอนใต้ศีรษะหรือเข้าให้กล้ามเนื้อผ่อนคลายแขนของเล่นให้เด็กหยิบหรือ นอนในเปล เพื่อกระตุ้นให้เด็กใช้กล้ามเนื้อมือและแขน

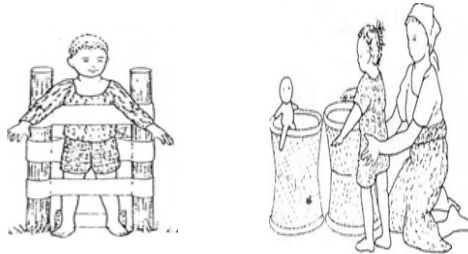
2. ท่านั่ง

นั่งโดยมีพนักพิงทำมุม900 เข็มขัดรัดสะโพกทำมุม 450 มีถาดสำหรับวางของเล่นด้านหน้า

3. ท่านยืนและการเดิน

ฝึกให้เด็กยืนเองโดยเริ่มจากการใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ที่บ้าน ซึ่งต้องปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ในระยะแรก ผู้ปกครองต้องคอยประคองให้ความช่วยเหลือ และสร้างความมั่นใจแก่เด็กก่อน แล้งจึงลดการช่วยเหลือลง

4. การยกและการอุ้ม

- อุ้มให้เด็กหันหน้าเข้าหาแม่ แม่เอามือจับที่สะโพกโดยให้ข้อสะโพกงอ เด็กนั่งบนกระดูกเชิงกราน ลำตัวท่อนบนงอเล็กน้อย เหมาะสำหรับการอุ้มเด็กที่มีอาการเกร็งขา 2 ข้างไขว้กันหรือเด็กตัวอ่อนปวกเปียก

- อุ้มให้เด็กหันหน้าเด็กออกเด็กสามารถควบคุมลำตัวในการโน้มไปข้างหน้า ถ้าเด็กมีการหุบของสะบักให้แม่อุ้มเด็กหันหน้าออก มือจับที่เข่าให้สะโพกงอและมีการกางของสะบัก

เหมาะสำหรับการอุ้มเด็กที่มีอาการเกร็งขา 2 ข้างไขว้กันหรือเด็กที่มีความตึงตัวของกล้ามเนื้อไม่คงที่(athetoid)

- อุ้มเด็กด้านข้าง กระตุ้นการตั้งตรงของลำตัวมือข้างหนึ่งของแม่จับแขนเด็ก ขาข้างหนึ่งให้มีการหมุนออกและกางออกเพื่อเป็นการยืดกล้ามเนื้อลำตัวและคอใช้มืออีกข้างสอดไปใต้หว่างขาเด็ก

เหมาะสำหรับการอุ้มเด็กที่มีอาการเกร็งขาเหยียดและหนีบ

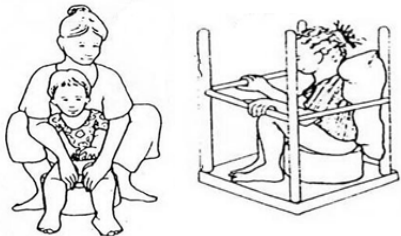

- อุ้มเด็กให้อยู่ในท่านอนคว่ำ มือข้างหนึ่งของแม่ประกอกลำตัว ส่วนบน ส่วนมืออีกข้างสอดไปได้ระหว่างขาเด็ก เหมาะสำหรับการอุ้มเด็กที่มีอาการเกร็งงอ

5. ทำอุจจาระ-ปัสสาวะ

ควรจัดให้เด็กขับถ่ายเป็นเวลา ห้ามไม่ให้เด็กเล่นขณะขับถ่าย สถานที่ควรจัดให้มีที่จับพยุงอยู่ด้านหน้าเด็ก และมีพนักพิงด้านหลังและด้านข้างหรืออาจจัดให้เด็กนั่งในกอล่งและเพิ่มส่วนของราวด้านหน้า

6. ทำทางการเล่น

- เด็กที่ยังชันคอไม่ได้ ของเล่นควรมีสีจัดชวนมอง มีเสียงด้วย
- เด็กที่กำลังหัดคลาน เดิน ของเล่นควรเคลื่อนที่ได้ เช่น ลูกบอล รถ
- ของเล่นควรมีรูปร่างทรงกลม สีเหลี่ยม สามเหลี่ยม เพื่อกระตุ้นสติปัญญาของเด็ก
- เด็กที่สามารถสื่อความหมายได้ ของเล่นควรเป็นภาพต่อ เกมส์ เพื่อส่งเสริม สติปัญญา
- นำเด็กลงเล่นในน้ำ เป็นการกระตุ้นการเคลื่อนไหวลดอาการเกร็ง (ผู้ปกครองควรอยู่ด้วย)

การดูแลและการจัดทำทาง

ในเด็กสมองพิการ

งานกายภาพบำบัด

ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 4 จ. ตรัง